

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน กรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา หรือถูกฟ้องคดีอาญา

การที่ข้าราชการตำรวจมีหน้าที่สืบสวน สอบสวน จับกุมผู้กระทำความผิดอาญา และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร อันเป็นงานที่กระทบสิทธิหน้าที่และกระทบต่อเนื้อตัวร่างกายของประชาชน โอกาสที่ข้าราชการตำรวจจะตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาย่อมมีโอกาสสูง และในการที่ข้าราชการตำรวจเป็นผู้รักษากฎหมายมีความเชี่ยวชาญในด้านการสืบสวน สอบสวน นี้เอง อาจมีการนำความรู้ความสามารถในด้านดังกล่าวไปกระทำความผิดอาญาในฐานะส่วนตัวไม่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติอยู่ อันส่งผลต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงานตำรวจในภาพรวมก็ได้ ดังนั้นเมื่อข้าราชการตำรวจมีโอกาสสูงที่จะตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาไม่ว่าในฐานะส่วนตัวหรือเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ก็ตาม เมื่อมีกรณีดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วผู้บังคับบัญชาย่อมมีอำนาจในการที่จะสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจผู้นั้นได้ และตามกฎหมายและระเบียบของข้าราชการตำรวจแล้วผู้บังคับบัญชามีดุลพินิจที่แต่งตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีดังกล่าวได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องทำการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นก่อน ซึ่งเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงแล้วผู้บังคับบัญชาก็มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีดังกล่าวเพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัย เมื่อผู้บังคับบัญชานำวิธีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมาใช้โดยไม่จำเป็นก็ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติและบางกรณีไม่มีความชัดเจนทางด้านกฎหมาย มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจอยู่แล้ว เกิดความไม่เป็นธรรม และ

อาจมีการกลั่นแกล้งผู้ได้บังคับบัญชาที่ถูกดำเนินการทางวินัยได้ จากปัญหาดังกล่าวจึงได้วิเคราะห์สภาพปัญหาไว้ดังต่อไปนี้

การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน กรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 นั้นมีปัญหาในทางปฏิบัติจากการบังคับใช้กฎหมาย มีความซ้ำซ้อน และเกิดความไม่เป็นธรรมอยู่หลายประการและนอกจากนั้นยังไม่มีความมาตรการในการปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน กล่าวคือ

1. ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

ขั้นต้นว่าถ้าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการหรือไม่

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ต้องใช้อัตรากำลังในการปฏิบัติหน้าที่เป็นจำนวนมากเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในราชอาณาจักร ทำให้มีข้าราชการตำรวจที่อยู่ในสังกัดเป็นจำนวนมาก และในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเองก็มีหน่วยงานที่แบ่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็นหลายหน่วยงานและมีผู้บังคับบัญชาผู้เป็นหัวหน้าหน่วยงานในการบังคับบัญชาอยู่หลายหน่วยงานเช่นกัน โดยผู้บังคับบัญชาในแต่ละหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีดังต่อไปนี้

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าส่วนราชการ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจในสำนักงานตำรวจแห่งชาติรองจากนายกรัฐมนตรี¹

2) ในกองบัญชาการหนึ่ง ให้มีผู้บัญชาการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของส่วนราชการนั้น ขึ้นตรงต่อผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และ จะให้มีรองผู้บัญชาการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจ และ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากผู้บัญชาการตามที่ผู้บัญชาการมอบหมายก็ได้

¹พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 11 (2).

และให้ใช้บังคับกับส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ ด้วยโดยอนุโลม รวมทั้งให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังเช่นผู้บัญชาการด้วย²

3) ในกองบังคับการหนึ่ง ให้มีผู้บังคับการคนหนึ่ง ให้มีผู้บังคับการหนึ่งคนเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกองบังคับการนั้น และจะให้มีรองผู้บังคับการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการตำรวจและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการรองจากผู้บังคับการตามที่ผู้บังคับการมอบหมายด้วยก็ได้ และให้ใช้บังคับกับส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเทียบเท่ากองบังคับการด้วยโดยอนุโลม รวมทั้งให้หัวหน้าส่วนราชการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบดังเช่นผู้บังคับการด้วย³

4) กองกำกับการ หรือฝ่ายอำนวยการ หรือกลุ่มงาน จะมีผู้บังคับบัญชาระดับผู้กำกับการเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกองกำกับการ หรือฝ่ายอำนวยการ หรือกลุ่มงาน ในส่วนของสถานีตำรวจ นั้น จะมีผู้บังคับบัญชาระดับผู้กำกับการ หรือ สารวัตรใหญ่ (เทียบเท่ารองผู้กำกับการ) หรือสารวัตร เป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสถานีตำรวจ

กรณีดังกล่าวเห็นได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นองค์กรที่ใหญ่มีข้าราชการตำรวจสังกัดอยู่เป็นจำนวนมาก และแต่ละคนต่างอยู่ในบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาหลายระดับด้วยกัน แต่ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน กรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา นั้น ต้องเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงด้วย

เมื่อข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน⁴ และเมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำ

²พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 13.

³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 13.

⁴เรื่องเดียวกัน, มาตรา 86 วรรคหนึ่ง.

ความผิดวินัยจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนเนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้⁵

ดังนั้น การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน กรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา นั้น ถือว่าเป็นการสั่งเนื่องมาจากข้าราชการตำรวจถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง คือ ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไว้ก่อนแล้ว และในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน นั้น กฎหมายให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจ สามารถสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้ และผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีดังกล่าว คือ⁶

- 1) นายกรัฐมนตรี สำหรับตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- 2) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สำหรับตำแหน่งตั้งแต่จเรตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือตำแหน่งเทียบเท่าลงมา
- 3) ผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่า สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หรือตำแหน่งเทียบเท่าลงมาในส่วนราชการนั้น
- 4) ผู้บังคับการ หรือตำแหน่งเทียบเท่า สำหรับตำแหน่งตั้งแต่ผู้กำกับการพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งเทียบเท่าลงมาในส่วนราชการนั้น
- 5) ผู้รักษาราชการแทนของผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ 1) ถึง 4) ข้างต้น⁷
- 6) ผู้ปฏิบัติราชการแทนตามที่ได้รับมอบหมายของผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ 1) ถึง 5) ข้างต้น⁸

⁵พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

⁶เรื่องเดียวกัน, มาตรา 72.

⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 75.

⁸เรื่องเดียวกัน, มาตรา 74.

จะเห็นได้ว่า ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน กรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา นั้น มีอยู่หลายตำแหน่งด้วยกัน ซึ่งในแต่ละตำแหน่งของผู้บังคับบัญชานั้น ก็อาจมีคุณพินิจในการพิจารณาที่แตกต่างกันไป และผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ได้ก็คือผู้บังคับบัญชาที่เป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการตำรวจที่ถูกกล่าวหาเมื่อผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจ สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย และได้สั่งพักราชการหรือสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาออกจากราชการไว้แล้ว ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปก็ไม่สามารถที่จะพิจารณาแก้ไขการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีนั้น ๆ ได้อีก เว้นแต่กรณีที่มีการร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้

ปัจจุบันข้าราชการตำรวจมีอยู่หลายชั้นยศและมีหลายตำแหน่ง ดังต่อไปนี้ คือ ระดับชั้นยศ ตั้งแต่ สิบตำรวจตรี ถึง พลตำรวจเอก รวมแล้วมีทั้งหมดมี 14 ชั้นยศ⁹ คือ

- 1) พลตำรวจเอก
- 2) พลตำรวจโท
- 3) พลตำรวจตรี
- 4) พันตำรวจเอก
- 5) พันตำรวจโท
- 6) พันตำรวจตรี
- 7) ร้อยตำรวจเอก
- 8) ร้อยตำรวจโท
- 9) ร้อยตำรวจตรี
- 10) คาบตำรวจ
- 11) จำสิบตำรวจ
- 12) สิบตำรวจเอก
- 13) สิบตำรวจโท

⁹พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 24 วรรคหนึ่ง.

14) สิบตำรวจตรี

ส่วนตำแหน่งของข้าราชการตำรวจมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 13 ตำแหน่ง¹⁰ คือ

- 1) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- 2) จเรตำรวจแห่งชาติ และรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- 3) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- 4) ผู้บัญชาการ
- 5) รองผู้บัญชาการ
- 6) ผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญพิเศษ
- 7) รองผู้บังคับการ และพนักงานสอบสวนผู้เชี่ยวชาญ
- 8) ผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ
- 9) รองผู้กำกับการ และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ
- 10) สารวัตร และพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ
- 11) รองสารวัตร และพนักงานสอบสวน
- 12) ผู้บังคับหมู่
- 13) รองผู้บังคับหมู่

ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่และสัมผัสกับประชาชน โดยตรงที่มีโอกาสถูกร้องเรียนกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยส่วนใหญ่จะเป็นตำรวจชั้นประทวนหรือรองสารวัตรที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในสังกัดระดับกองกำกับการ หรือฝ่ายอำนวยการ หรือกลุ่มงานต่าง ๆ ที่มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นระดับผู้กำกับหรือเทียบเท่า ในส่วนสถานีตำรวจมีหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้กำกับหรือสารวัตรใหญ่หรือสารวัตร ไม่มีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ เนื่องจากกฎหมายกำหนดตัวผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจที่จะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีที่ข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงไว้เพียงตำแหน่งผู้บังคับการ ทำให้ผู้บังคับบัญชาระดับสถานีตำรวจไม่มีอำนาจในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้เช่นกัน แต่

¹⁰พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 44 วรรคหนึ่ง.

ผู้บังคับบัญชาระดับสังกัดดังกล่าวมีอำนาจเพียงดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้าย โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้นทำการสืบสวนข้อเท็จจริงในกรณีมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำความผิดวินัย ซึ่งเป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง เท่านั้น

กรณีเมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา จะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทราบ¹¹ การรายงานเมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา ครั้งแรกให้รายงานเมื่อถูกสอบสวนหรือถูกฟ้อง โดยชี้แจงพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นโดยละเอียดภายใน 3 วัน นับตั้งแต่วันที่ถูกจับหรือถูกเรียกตัวไปสอบสวน หรือวันรับหมายศาล เมื่อคดีนั้นคืบหน้าไปประการใด ให้รายงานอีกตามลำดับจนกว่าคดีจะถึงที่สุด โดยให้รายงานตามลำดับชั้นจนถึงกรมตำรวจ¹²

เมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาจึงต้องรายงานตนต้องหาคดีอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และผู้บังคับบัญชาต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือให้ทราบตามลำดับชั้นจนถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชาดำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับการหรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปได้รับรายงานว่าข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา มีดุลพินิจพิจารณาได้ว่าการกระทำดังกล่าวนั้น เป็นกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไรร้ายแรงหรือไม่ แม้ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น จะพิจารณาแล้วไม่เป็นกรณีถูกกล่าวหาว่าการกระทำผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง แต่เป็นกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงและได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้นพิจารณาแล้วก็ตาม ผู้บังคับการขึ้นไปก็สามารถพิจารณาใหม่ได้ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างไรร้ายแรง ก็มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และ

¹¹ ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี, บทที่ 13 ข้อ 1.

¹² เรื่องเดียวกัน, บทที่ 13 ข้อ 2.

มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการในกรณีดังกล่าวได้ โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาความเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นประกอบการพิจารณาสั่งการแต่อย่างใด

ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนเนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้¹³

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎ ก.ตร.¹⁴

การสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาซึ่งมีหลักว่า เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนเนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้มีอำนาจดังกล่าวพิจารณาเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ¹⁵ และเมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการ และผู้บังคับบัญชาพิจารณาเห็นว่า การสอบสวนพิจารณา หรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุอาจถูกสั่งพักราชการนั้น จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็วผู้บังคับบัญชาจะสั่งผู้นั้น ออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้¹⁶

¹³พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

¹⁴เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคห้า.

¹⁵กฎ ก.ตร. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พ.ศ. 2547, ข้อ 3 (1).

¹⁶เรื่องเดียวกัน, ข้อ 8.

จึงเห็นได้ว่า การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน กฎหมายให้อำนาจผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้บังคับการหรือเทียบเท่าขึ้นไป ที่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา พิจารณาว่า “. . . ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ” มาพิจารณาประกอบในการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย ซึ่งในการพิจารณาดังกล่าวผู้บังคับบัญชามีอำนาจมีดุลพินิจที่อิสระในตัวเอง โดยไม่ต้องรับฟังความเห็นหรือพยานหลักฐานจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผู้ถูกแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนมาประกอบการพิจารณา การเสียหายแก่ราชการ นั้น ไม่ได้มีขอบเขตว่าพิจารณาจากอะไร ในเรื่องการเสียหายแก่ราชการหรือไม่ หากจะพิจารณาในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว น่าจะเป็นการเสียหายจากการที่ต้องปฏิบัติในหน้าที่ราชการนั้นต่อไป ซึ่งหากให้ปฏิบัติในหน้าที่ราชการนั้นต่อไปอีกอาจเกิดความเสียหายขึ้นอีก

ตัวอย่าง

1) เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผู้บังคับการกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ร้อยตำรวจ ก. พนักงานสอบสวน (สบ 1) สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม และ สิบตำรวจเอก ศ. เจ้าหน้าที่ธุรการ เวิร์บริการงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา เรื่องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ โดยมีพฤติการณ์ดังนี้

เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 05.10 นาฬิกา ร้อยตำรวจโท ก. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ได้ร่วมกับสิบตำรวจเอก ศ. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 จับกุมตัว นาย ส. พร้อมด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท 2 (คีตามีน) จำนวน 1 ขวด ใต้ที่ห้องเลขที่ 286 ทรราชคอนโดมิเนียม ดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยกล่าวหาว่า มีวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 (คีตามีน) ไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย โดยผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองได้ทำการตรวจค้นพบยาเสพติดของกลางซุกซ่อนในกางเกงชั้นในที่อยู่ในลิ้นชักตู้เสื้อผ้าของผู้ต้องหาในชั้นจับกุมและสอบสวนผู้ต้องหาให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา ต่อมาเมื่อวันที่

31 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 14.00 นาฬิกา นาง ก. มารดาของนาย ส. ได้ร้องขอความเป็นธรรมในการสอบสวนดำเนินคดีต่อ พันตำรวจโท ช. รองผู้กำกับการสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลดินแดง โดยยืนยันว่านาย ส. ถูกผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองกลั่นแกล้งจับกุมดำเนินคดี เนื่องจากก่อนเกิดเหตุนาย ส. ได้พูดคุยโทรศัพท์กับ นางสาว น. คนรักของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 มาโดยตลอด เนื่องจากนางสาว น. เคยคบหากับนาย ส. มาก่อน ต่อมาเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 18.00 นาฬิกา นางสาว น. ได้แจ้งนาย ส. ว่า จะขอยืมแผ่นซีดี นาย ส. จึงได้ฝากกุญแจห้องไว้กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เมื่อกลับมาที่ห้องพักก็พบผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองขอตรวจค้นห้องพักพบวัตถุออกฤทธิ์ของกลางดังกล่าว

วันเดียวกันผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พิจารณาแล้วถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการและการสอบสวนพิจารณาทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงได้มีคำสั่งให้ ร้อยตำรวจโท ก. และ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย

ผลการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า ร้อยตำรวจโท ก. กระทำความผิดอาญาฐาน ปลอมและใช้เอกสารปลอม เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นการกระทำของ ร้อยตำรวจโท ก. เพียงคนเดียวจึงเห็นควรลงโทษ ไล่ออกจากราชการ และกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ได้สั่งลงโทษ ร้อยตำรวจโท ก. ไล่ออกจากราชการ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2550

ส่วนสิบตำรวจเอก ศ. ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดแต่อย่างใด จึงเห็นควรยุติเรื่อง คณะกรรมการสอบสวนจึงได้เสนอความเห็นให้กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ผู้ตั้งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณา และกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ได้มีคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. กลับเข้ารับราชการ ตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป และให้ยุติเรื่อง

ประกอบกับเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 22.40 นาฬิกา สิบตำรวจเอก ศ. ได้แจ้งความร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจนครบาลดินแดงให้ดำเนินคดีกับ

ร้อยตำรวจโท ก. ในข้อหาปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม ซึ่งสิบตำรวจเอก ศ. อ้างว่าไม่ได้ร่วมกับ ร้อยตำรวจโท ก. จับกุมตัว นาย ส. แต่อย่างใด และลายมือชื่อในบันทึกจับกุมดังกล่าวไม่ใช่ลายมือชื่อของ สิบตำรวจเอก ศ. และเป็นลายมือชื่อปลอม และ สิบตำรวจเอก ศ. ได้อุทธรณ์คำสั่งที่ให้ออกจากราชการไว้ก่อนต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ผลการพิจารณาของ ก.ตร. รับฟังได้ว่าการที่จะให้ สิบตำรวจเอก ศ. อยู่รับราชการต่อไปนั้นไม่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ตามที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มีคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการ ไว้ก่อนจึงยังไม่เหมาะสมจึงมีมติให้กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการไว้ก่อน และสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. กลับเข้ารับราชการต่อไป

กรณีตามตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่า ผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 เป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง และมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนด้วย โดยผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและมีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไปพร้อมกันเลย โดยคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนให้เหตุผลว่าถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการและการสอบสวนพิจารณาทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว ในส่วนเหตุผลว่าการให้อยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการนั้นเป็นอำนาจเด็ดขาดของผู้บังคับบัญชาที่จะใช้ดุลพินิจได้โดยไม่มีขอบเขต เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดขอบเขตเอาไว้ว่าอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการไว้ในกรณีใดบ้าง จึงเป็นดุลพินิจที่ไม่มีขอบเขตตรวจสอบการใช้ดุลพินิจในกรณีนี้ไม่ได้ และประกอบกับกรณีของ สิบตำรวจเอก ศ. ได้แจ้งความร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจนครบาลดินแดงให้ดำเนินคดีกับ ร้อยตำรวจโท ก. ในข้อหา ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม ซึ่ง สิบตำรวจเอก ศ. อ้างว่าไม่ได้ร่วมกับ ร้อยตำรวจโท ก. จับกุมตัว นาย ส. แต่อย่างใด และลายมือชื่อในบันทึกจับกุมดังกล่าวไม่ใช่ลายมือชื่อของ สิบตำรวจเอก ศ. และเป็นลายมือชื่อปลอม และ สิบตำรวจเอก ศ. ได้อุทธรณ์คำสั่งที่ให้ออกจากราชการไว้ก่อนต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ผลการพิจารณาของ ก.ตร. รับฟังได้ว่าการที่จะให้ สิบตำรวจเอก ศ. อยู่รับราชการต่อไปนั้นไม่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ตามที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มีคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการไว้ก่อนจึงยัง

ไม่เหมาะสมจึงมีมติให้กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการไว้ก่อน และสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. กลับเข้ารับราชการต่อไป

กรณีของ สิบตำรวจเอก ศ. จึงเห็นได้ว่า ผู้บังคับบัญชาสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในวันเดียวกันนั้นไม่ได้มีการรับฟังความเห็นจากผู้บังคับบัญชาของ สิบตำรวจเอก ศ. มาประกอบการพิจารณาว่าการให้อยู่ในหน้าที่ราชการต่อไปอาจเกิดความเสียหายหรือไม่ ซึ่งจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของ สิบตำรวจเอก ศ. มาประกอบการพิจารณาด้วย

เนื่องจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้นจะเป็นผู้ทำงานใกล้ชิดกับผู้ถูกดำเนินการทางวินัยมากกว่า จะล่วงรู้พฤติการณ์ของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี และสามารถพูดคุยกันได้อย่างเป็นกันเองทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีมติที่จะเล่าเรื่องราวให้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ฟัง นำไปสู่การพิจารณาเรื่องได้อย่างรอบคอบ และการสั่งการดำเนินการทางวินัยต่าง ๆ จะเป็นไปอย่างรอบคอบ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือสร้างภาระในการพิสูจน์แก่ผู้ถูกดำเนินการในภายหลัง ดังเช่นกรณีของ สิบตำรวจเอก ศ. ตามตัวอย่างข้างต้น

2) เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2549 กองบังคับการตำรวจนครบาล 2 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง พันตำรวจโท ค. พนักงานสอบสวน (สบ 2) สถานีตำรวจนครบาลคันนายาว มีกรณีถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยต้องหาคดีอาญาข้อหา เป็นพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดระหว่างต้นปี พ.ศ. 2548 จนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2549 ที่สถานีตำรวจนครบาลคันนายาว ถนนนวลจันทร์ แขวง คลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

วันเดียวกันกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 พิจารณาแล้วถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการและการสอบสวนพิจารณาทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงได้มีคำสั่งให้ พันตำรวจโท ค. ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย

กรณีตามตัวอย่างนี้ก็เช่นเดียวกันผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งการให้ออกจากราชการไว้ก่อน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและมีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในวันเดียวกัน โดยไม่ได้รับฟังความเห็นของผู้บังคับบัญชาขั้นต้นมาพิจารณาว่าถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการหรือไม่ เป็นการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวและในวันเดียวกับการมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง จึงอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและเสียหายจากคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้

3) เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 กองบังคับการตำรวจนครบาล 3 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง คาบตำรวจ ท. ผู้บังคับหมู่งานจราจร สถานีตำรวจนครบาลสุวินทวงศ์ กรณีต้องหาก็คืออาญาในความผิดฐาน ริดเอาทรัพย์ เหตุเกิดเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2549 เวลาประมาณ 17.00 นาฬิกา บริเวณปั้มน้ำมันบางจาก ถนนสุวินทวงศ์ แขวง โศกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร และกองบังคับการตำรวจนครบาล 3 พิจารณาแล้วเห็นว่า การสอบสวนทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงมีคำสั่งในวันเดียวกันให้ คาบตำรวจ ท. ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัย โดยมีพฤติการณ์ดังต่อไปนี้

เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2549 เวลาประมาณ 16.00 นาฬิกา นาง ธ. ผู้เสียหายแจ้งว่าได้ถูก คาบตำรวจ ท. ข่มขืนกระทำชำเราโดยใช้กำลังประทุษร้าย จากนั้นได้ขู่เชิญว่าหากไม่ให้เงินจำนวน 50,000 บาท จะนำเรื่องไปเปิดเผยความลับให้กับสามีผู้เสียหายทราบ ผู้เสียหายเกรงว่าสามีจะทราบเรื่องจึงยินยอมจะให้เงินกับ คาบตำรวจ ท. จากนั้นจึงได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมทราบและวางแผนเข้าทำการจับกุมตัวพร้อมของกลาง ส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลหนองจอกดำเนินคดี

ผลคืออาญาพนักงานอัยการเป็น โจทก์ฟ้อง คาบตำรวจ ท. เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดมีนบุรี ความผิดฐานริดเอาทรัพย์ ศาลจังหวัดมีนบุรีมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 พิพากษาพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมาไม่มีน้ำหนักรับฟังได้ว่า จำเลยกระทำผิดตามฟ้อง คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยพยานหลักฐานของจำเลย พิพากษายกฟ้อง ไม่มีฝ่ายใดอุทธรณ์คดีถึงที่สุด

กรณีตามตัวอย่างนี้ก็เช่นเดียวกันผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งการให้ออกจากราชการไว้ก่อน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและมีคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในวันเดียวกัน โดยไม่ได้รับฟังความเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมาพิจารณาว่าถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการหรือไม่ เป็นใช้การใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวและในวันเดียวกับการมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง สุดท้ายแล้วผลคืออาญาศาลยกฟ้องผู้ถูกดำเนินการทางวินัย จึงอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมและเสียหายจากคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้

ดังนั้นในกรณีการพิจารณาว่าการปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไปอาจเกิดเสียหายแก่ราชการหรือไม่นั้น จึงต้องมีการรับฟังพยานหลักฐานให้มีความรอบคอบและเพียงพอแก่การพิจารณา โดยเฉพาะในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาว่านั้น ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นจะเป็นผู้รู้เป็นอย่างดีว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาต่อไปนั้น จะเกิดความเสียหายแก่ราชการเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปหรือไม่ เนื่องจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้นเป็นผู้สัมผัสใกล้ชิดในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นอย่างดี ประกอบกับยังมีวิธีการอื่นอีกมากในการที่จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา เช่น การให้ไปปฏิบัติหน้าที่ด้านอื่นที่ไม่เกี่ยวกับหน้าที่ที่ถูกกล่าวหาอีก และเร่งให้มีการสอบสวนให้เสร็จสิ้นตามระยะเวลาที่กำหนด โดยเร็วเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไปโดยไม่จำเป็นที่จะมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยไม่จำเป็นแต่อย่างใด เว้นแต่มีกรณีที่เป็นจริง ๆ จึงเห็นสมควรนำมาตรการในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมาใช้ โดยทั้งนี้ให้มีการรับฟังความเห็นจากผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมาพิจารณาประกอบด้วย ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้ถูกดำเนินการ หรือไม่ทำให้เกิดมีการกลั่นแกล้งจากผู้บังคับบัญชาได้ เนื่องจากผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจดังกล่าวมีตำแหน่งสูงตั้งแต่ผู้บังคับการหรือเทียบเท่าขึ้นไป มียศพลตำรวจตรี ซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัยอาจจะเป็นเพียงข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อย ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ มียศเพียง สิบตำรวจตรี เทียบเท่า ระดับ 1-2 ของข้าราชการพลเรือน แต่ข้าราชการตำรวจนั้น ต่างไปจากข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการหน่วยอื่นเนื่องจากเป็นผู้มีอำนาจในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย สอบสวนรวบรวม

พยานหลักฐานในคดีอาญาเพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษ จึงอาจมีการกลั่นแกล้งกัน ได้เพื่อให้มีการดำเนินการทางวินัยกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา ดังกล่าว ดังนั้นการที่ กฎ ก.ตร. ดังกล่าวให้อำนาจผู้บังคับบัญชาที่ดำเนินการทางวินัยใช้ดุลพินิจที่กว้างเกินไปนั้น จึงอาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น

2. ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรอง

พิจารณาก่อนมีการสั่งพักราชการหรือ สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนหรือไม่

การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน นั้น มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ที่มีผลใกล้เคียงกับการลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสั่งให้ออกจากราชการซึ่งผลทางกฎหมายถือว่าเป็นการออกจากราชการไปแล้วเพียงแต่ยังไม่เด็ดขาดต้องรอการชี้ขาดในทางวินัยอีกชั้นหนึ่งเท่านั้น ซึ่งในการลงโทษทางวินัยนั้นจักต้องมีพยานหลักฐานรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จึงจะสามารถลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตามความร้ายแรงแห่งกรณีไป การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนก็เปรียบเสมือนการลงโทษผู้ถูกสั่งการไปก่อนแล้วก่อนที่จะมีการลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการจากผลของการสอบสวนในเรื่องนั้น ๆ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความรอบคอบและเป็นธรรมกับข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหา ปีก่อนมิให้เกิดความเดือดร้อนต่อสถานภาพ สิทธิของผู้นั้นมากจนเกินไป จึงควรต้องมีมาตรการรองรับในการพิจารณาอีกชั้นหนึ่งก่อนที่จะมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เนื่องจากเป็นมาตรการก่อนมีการลงโทษจริง หากไม่มีความจำเป็นจริง ๆ แล้ว การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนี้ ไม่สมควรนำมาใช้ เพราะผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะลงโทษผู้ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้อยู่แล้วเมื่อการสอบสวนเสร็จสิ้นและระยะเวลาการสอบสวนก็ได้กำหนดเอาไว้แน่นอนแล้ว หากไม่สมควรอย่างยิ่งแล้วการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไม่น่า

จะนำมาใช้ หากนำมาใช้ต้องมีมาตรการถ่วงดุลพินิจผู้สั่งการไว้ด้วย จึงจะเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกสั่งการดังกล่าว

2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองพิจารณาสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

ข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าผู้บังคับบัญชาจะสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการพิจารณาสั่งลงโทษอีกชั้นหนึ่งก่อน¹⁷ เมื่อคณะกรรมการกลั่นกรองการพิจารณาสั่งลงโทษพิจารณาจนแล้วเสร็จแล้ว จึงเสนอความเห็นให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการลงโทษดำเนินการต่อไป จึงจะลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้

การแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการพิจารณาสั่งลงโทษก่อนมีการลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ นั้น กฎหมายให้ผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการต้องปฏิบัติ ฉะนั้น จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญที่กฎหมายกำหนดเอาไว้ ถือว่าเป็นข้อดีที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยที่จะได้รับการตรวจสอบอีกชั้นก่อนจะได้มีการสั่งลงโทษทางวินัยต่อไป เป็นการถ่วงดุลอำนาจของผู้บังคับบัญชาอีกชั้นหนึ่ง เนื่องจากการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนถือว่าเป็นกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็คือผู้ที่สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการซึ่งเป็นคนเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากกรณีดังกล่าวมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว ประกอบกับหลักเกณฑ์ที่จะใช้ดุลพินิจในการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกำหนดไว้ค่อนข้างกว้าง หากผู้สั่งการมีความลำเอียงหรือมีอคติย่อมมีความเป็นไปได้สูงมากที่ผู้ถูกสั่งการจะถูกลงโทษปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้วการลงโทษผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กฎหมายยังเปิดช่องให้ผู้ที่จะถูกลงโทษได้รับความเป็นธรรม โดยเรื่องวินัยที่ตนเองถูกกล่าวหาได้มีการพิจารณาทบทวนจากคณะกรรมการกลั่นกรองการพิจารณาลงโทษอีกชั้นหนึ่งก่อน จึงจะ

¹⁷ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 90 วรรคสอง.

ดำเนินการได้ เมื่อผ่านขั้นตอนี้แล้ว จึงเห็นได้ว่าแม้การกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หากจะส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการแล้ว ผู้บังคับบัญชาที่ไม่สามารถส่งลงโทษปลดหรือไล่ออกจากราชการได้ทันที จะต้องมีการพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง ก่อนจากคณะกรรมการกั่นกรองการพิจารณาลงโทษดังกล่าว จึงจะสามารถดำเนินการต่อไปได้ เป็นการถ่วงดุลการใช้ดุลพินิจของผู้สั่งการอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งเป็นมาตรการที่ดีทำให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้นในการพิจารณาคำสั่งทางปกครองโดยการลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการดังกล่าว

2.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการกั่นกรองพิจารณาก่อนมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การสั่งพักราชการหรือการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนมีผลกระทบต่อผู้ถูกสั่งก่อนข้างรุนแรงที่ใกล้เคียงกับการส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ เพียงแต่กรณีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน นั้น เป็นการสั่งการที่อยู่ในระหว่างการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงยังไม่แล้วเสร็จ จึงเป็นคำสั่งที่ยังไม่เป็นที่สุดว่าผู้ถูกสั่งการจะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ เพราะผู้สั่งการจะส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้ก็ต่อเมื่อผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนวินัยพึงได้ว่าผู้ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผ่านการกั่นกรองของคณะกรรมการกั่นกรองพิจารณาลงโทษแล้ว จึงเป็นการสั่งการเมื่อผลการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว แต่การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดขั้นตอนให้ผู้สั่งการต้องแต่งตั้งคณะกรรมการกั่นกรองพิจารณาสั่งการก่อนมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ผู้สั่งการจึงไม่ต้องปฏิบัติเช่นการส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการที่จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการกั่นกรองการพิจารณาลงโทษขึ้นมาพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง

จึงเห็นได้ว่า ผลของการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น มีผลให้ผู้ถูกสั่งการไม่สามารถปฏิบัติราชการต่อไปได้ในระหว่างถูกสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน แต่กรณียังไม่ถึงที่สุดเท่านั้น ต้องรอผลการสอบสวนของ

คณะกรรมการสอบสวนอีกชั้นหนึ่ง ต่างจากการลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ถูกลงโทษจะไม่มีสถานภาพความเป็นข้าราชการตำรวจอีกต่อไป

ดังนั้น แม้การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นใน ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยจะยังไม่เป็นที่สุดก็ตาม แต่ผลของการดำเนินการ ถือได้ว่ามีความร้ายแรงไม่น้อยไปกว่าการสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ แต่กฎหมายไม่ได้กำหนดมาตรการให้มีคณะกรรมการพิจารณาลั่นกรองการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจไว้เช่นการสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ ผู้สั่งการที่มีอคติต่อผู้ถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน อาจใช้ดุลพินิจซึ่งมืออยู่กว้างมาพิจารณาสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไปก่อน โดยไม่ได้เร่งรีบให้มีการสอบสวนให้เสร็จสิ้น โดยเร็วเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่ผลการสอบสวนปรากฏ อาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกสั่งการ และไม่มีการถ่วงดุลอำนาจ การใช้ดุลพินิจของผู้สั่งการได้ ทำให้เกิดปัญหาตามมาได้หากเป็นการสั่งการโดยไม่มี การพิจารณาพยานหลักฐานที่เพียงพอ

3. ควรมีการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจาก

ราชการไว้ก่อนกรณีต้องหาว่ากระทำผิด
อาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาเพื่อรอฟังผล
คดีอาญาโดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการ
ทางวินัยไว้ก่อนหรือไม่

ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนเนื่องจากต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้¹⁸

¹⁸พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

3.1 กรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกแกล้งกล่าวหา

กรณีเมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา จะต้องรายงานให้ทางราชการทราบ¹⁹ การรายงานเมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาครั้งแรกให้รายงานเมื่อถูกสอบสวนหรือถูกฟ้อง โดยชี้แจงพฤติการณ์ที่เกิดขึ้น โดยละเอียดภายใน 3 วัน นับตั้งแต่วันถูกจับหรือถูกเรียกตัวไปสอบสวน หรือวันรับหมายศาล เมื่อคดีนั้นสืบหน้าไปประการใด ให้รายงานอีกตามลำดับจนกว่าคดีจะถึงที่สุด โดยให้รายงานตามลำดับชั้นจนถึงกรมตำรวจ²⁰

เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดต้องหาว่ากระทำผิดทางอาญา ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย²¹ ถ้าตำรวจผู้ต้องหาคดีอาญา เพราะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ถูกแกล้งกล่าวหา ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาทางช่วยเหลือให้ได้รับความเป็นธรรมจนเต็มความสามารถเท่าที่จะทำได้ ถ้าถึงต้องถูกฟ้องร้องก็จัดการขอให้พนักงานอัยการเป็นทนายแก้ต่างให้²² ข้าราชการตำรวจผู้ใดต้องหาคดีอาญา เพราะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกแกล้งกล่าวหา ไม่ต้องพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยอย่างใดอีก เว้นแต่ต้องโทษจำคุกอันจะต้องปลดหรือไล่ออกตามกฎหมายก็ให้เป็นไปตามนั้น²³

จึงเห็นได้ว่า บางกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญามาจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกแกล้งกล่าวหา สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีระเบียบวิธีปฏิบัติโดยผู้บังคับบัญชาจะไม่พิจารณาโทษทางวินัย ก็คือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นทำการสอบสวนในกรณีดังกล่าว

¹⁹ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี, บทที่ 13 ข้อ 1.

²⁰เรื่องเดียวกัน, บทที่ 13 ข้อ 2.

²¹เรื่องเดียวกัน, บทที่ 12 ข้อ 1.

²²เรื่องเดียวกัน, บทที่ 12 ข้อ 2.

²³เรื่องเดียวกัน, บทที่ 12 ข้อ 3.

แต่อย่างไร เมื่อไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นพิจารณาแล้ว ทำให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถที่จะสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้เช่นกัน เนื่องจากการสั่งพักราชการและสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น จะสั่งได้ก็ต่อเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไว้แล้วเท่านั้น

ตัวอย่าง

1) เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2548 นางสาว ค. โจทก์ ได้ยื่นฟ้อง พันตำรวจโท น. สารวัตรสืบสวน กองกำกับการสืบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ร้อยตำรวจเอก น. รองสารวัตรสืบสวน กองกำกับการสืบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 คาบตำรวจ ฉ. คาบตำรวจ ส. จำสืบตำรวจ น. สืบตำรวจเอก ฉ. และสืบตำรวจเอก ช. ผู้บังคับหมู่สืบสวน กองกำกับการสืบสวน กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 จำนวนที่ 1-7 ต่อศาลอาญาฐาน ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ลักทรัพย์ กรร โชก และมีการมอบตัวต่อศาลผู้คดีและมีการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวทั้ง 7 นาย เพื่อต่อสู้คดี

กองบังคับการตำรวจนครบาล 6 พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เนื่องจากเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2547 เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 7 นายทำการจับกุมตัว นางสาว ค. ส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลบางรัก ดำเนินคดีในข้อหาปลอมหนังสือเดินทางและจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า) และเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ศาลอาญากรุงเทพใต้ได้มีคำพิพากษาว่า นางสาว ค. มีความผิดจำคุก 2 ปี การที่ นางสาว ค. ฟ้องเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 7 นาย เป็นการกลั่นแกล้งให้ได้รับความเสียหาย เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จึงให้อยู่รับราชการต่อไป โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยระหว่างรอผลคดีอาญา

ต่อมาเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2550 ศาลอาญากรุงเทพใต้ มีคำพิพากษาว่า พันตำรวจโท น. กับพวกทั้งเจ็ดมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 มาตรา 337 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยทั้งเจ็ดเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 4 ปี ส่วนข้อหาอื่นให้

ยกฟ้อง และจำเลยทั้งเจ็ดได้รับการประกันตัวออกมาต่อผู้คดีในชั้นศาลอุทธรณ์และคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์

2) เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549 นาง ก. โจทก์ ได้ยื่นฟ้อง พันตำรวจโท ส. สารวัตรสืบสวนสถานีตำรวจนครบาลพญาไท ร้อยตำรวจเอก พ. ร้อยตำรวจเอก ก. รองสารวัตรสืบสวนสถานีตำรวจนครบาลพญาไท คาบตำรวจ ภ. คาบตำรวจ อ. 1 คาบตำรวจ อ. 2 จำสืบตำรวจ บ. จำสืบตำรวจ ร. จำสืบตำรวจ หญิง ศ. จำสืบตำรวจ ว. และสืบตำรวจโท ส. ผู้บังคับหมู่สืบสวนสถานีตำรวจนครบาลพญาไท จำเลยที่ 1-11 ต่อศาลอาญาในความผิดฐาน ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ความผิดต่อเสรีภาพ และมีการมอบตัวต่อศาลผู้คดีและมีการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวทั้ง 11 คน เพื่อต่อสู้คดีชั้นศาล

กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เนื่องจากเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2548 เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 11 คน ได้รับแจ้งจากสายลับว่าสามารถติดต่อซื้อขายเสพติดจาก นาง ก. ได้ โดยไม่ต้องจ่ายเงินก่อน จึงวางแผนให้สายลับสั่งซื้อยาเสพติดจาก นาง ก. ทางโทรศัพท์ จำนวน 15 มัดมัดละ 2,000 เม็ด รวม 30,000 เม็ด โดยนัดส่งยาบ้าที่บริเวณจัดพักรถถนนมอเตอร์เวย์ สายกรุงเทพมหานคร-ชลบุรี ในวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2548 แต่ นาง ก. ได้แจ้งมายังสายลับว่าตนไม่สามารถมาส่งได้ แต่จะให้ นาง ข. ไปส่งแทน โดยจะขับรถยนต์ยี่ห้อฟอร์ด สีเทา เจ้าหน้าที่ชุดจับกุมได้วางแผนใช้รถยนต์จำนวน 4 คัน เดินทางพร้อมสายลับไปยังสถานที่ที่สายลับนัดหมาย และวางกำลังซุ่มไว้โดยรอบเพื่อป้องกันการหลบหนี จนกระทั่งเวลาประมาณ 17.00 นาฬิกา พบหญิงไทยทราบชื่อภายหลังคือ นาง ข. ขับรถยนต์ยี่ห้อฟอร์ด ทะเบียน สน-4851 กรุงเทพมหานคร มาจอดบริเวณหน้าร้านเซเว่น อีเลฟเว่น แล้วลงจากรถพร้อมสะพายกระเป๋าหนังสีน้ำตาล ออกมาเดินอยู่หน้าร้านเซเว่น อีเลฟเว่น สายลับแจ้งให้ชุดจับกุมทราบว่า หญิงคนดังกล่าวคือ นาง ข. ที่สายลับได้นัดหมายให้มาส่งยาบ้า เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุมจึงได้แสดงตัวเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจขอทำการตรวจค้นกระเป๋าที่ นาง ข. สะพายอยู่ ผลการตรวจค้นพบยาบ้า จำนวน 30,000 เม็ด นาง ข. รับว่ายาบ้าดังกล่าวกำลังจะนำมาส่งให้กับลูกค้า จากนั้นได้นำ นาง ข. มาทำการสืบสวนขยายผลที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไท จากการขยายผล นาง ข. ให้การเพิ่มเติม

ว่ายังมียาบ้าอีกส่วนหนึ่งซุกซ่อนอยู่ที่ห้องพักเลขที่ 17/288 วิเวททาวเวอร์ ซอยพัฒนาการ 54 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร จึงได้นำเจ้าหน้าที่ชุดจับกุมไปทำการตรวจสอบที่ห้องพัก พบยาบ้าซุกซ่อนอยู่ใต้โต๊ะเครื่องแป้งอีกจำนวน 84,000 เม็ด จับกุมตัวพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวนกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดดำเนินคดี

จากการขยายผล นาง ข. ให้การรับสารภาพว่า นาง ก. เป็นผู้ดำเนินการสั่งการและติดต่อการลักลอบขนลำเลียงยาบ้ามาจากภาคเหนือแล้วนำมาพักไว้ที่ห้องดังกล่าว บางครั้ง นาง ก. จะเป็นผู้มาส่งยาเสพติดให้กับลูกค้าเอง การจ่ายเงินจะให้ลูกค้าโอนเงินเข้าบัญชี นาง ก. ต่อมาวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2548 เจ้าหน้าที่ชุดจับกุม ได้ให้สายลับติดต่อ นาง ก. ทางโทรศัพท์ ให้นำยาบ้าเป็นตัวอย่างให้ลูกค้าดู และขอซื้อยาบ้าจำนวน 100 เม็ด โดยนัดหมายที่บริเวณหน้ารีเจนท์ศรีนครินทร์ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุม จึงได้เดินทางโดยรถยนต์ไปยังจุดนัดหมายและวางกำลังซุ่มดูอยู่โดยรอบ จนกระทั่งเวลาประมาณ 17.00 นาฬิกา นาง ก. ขับรถยนต์ยี่ห้อฮอนด้า สีเทา ภท-7554 กรุงเทพมหานคร มาจอดบริเวณหน้ารีเจนท์ศรีนครินทร์ แล้วลงจากรถ จึงได้แสดงตัวขอทำการตรวจค้น พบยาบ้าจำนวน 100 เม็ด อยู่ในกระเป๋าเสื้อยีนส์ที่ นาง ก. ส่วนใส่อยู่ จึงทำการจับกุมพร้อมของกลางส่งพนักงานสอบสวนกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติดดำเนินคดี

ต่อมาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2549 นาง ก. เป็นโจทก์ฟ้อง พันตำรวจโท ส. ชุดจับกุมกับพวกรวม 11 คน เป็นจำเลยที่ 1-11 ต่อศาลอาญา ฐานความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดเจ้าพนักงานในการยุติธรรม ความผิดต่อเสรีภาพ ศาลอาญา พิพากษาเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2552 พิพากษาว่า พันตำรวจโท ส. จำเลยที่ 1 ร้อยตำรวจเอก พ. จำเลยที่ 2 จำสิบตำรวจ บ. จำเลยที่ 7 จำสิบตำรวจ ร. จำเลยที่ 8 จำสิบตำรวจ ว. จำเลยที่ 10 และ สิบตำรวจโท ส. จำเลยที่ 11 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157, 162 (1), 172, 173, 309 วรรคสอง, 310 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยที่ 1 ที่ 2 ที่ 7 ที่ 8 ที่ 10 และที่ 11 เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียว เป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่โทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมาย

อาญามาตรา 90 จำคุกคนละ 5 ปี คาบตำรวจ อ. 2 จำเลยที่ 6 และ จำสืบตำรวจ หญิง ศ. จำเลยที่ 9 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157, 162(1), 173 ประกอบ มาตรา 83 การกระทำของจำเลยที่ 6 และที่ 9 เป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็น ความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้อื่น ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่โทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุกคนละ 5 ปี ให้ยกฟ้อง ร้อยตำรวจเอก ก. จำเลยที่ 3 คาบตำรวจ ภ. จำเลยที่ 4 และคาบตำรวจ อ. 1 จำเลยที่ 5

3) เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2549 นาง ส. โจทก์ ที่ 1 และ นาย ส. โจทก์ที่ 2 ได้ฟ้อง พันตำรวจโท ณ. สารวัตรป้องกันและปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลนิมิตร ใหม่ จำเลยที่ 1 พันตำรวจตรี พ. สารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลย ที่ 2 ร้อยตำรวจเอก ส. รองสารวัตรสืบสวน สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลยที่ 3 คาบตำรวจ พ. ผู้บังคับหมู่สืบสวน สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลยที่ 4 คาบ- ตำรวจ ส. ผู้บังคับหมู่ป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลยที่ 5 สืบตำรวจเอก ม. ผู้บังคับหมู่ป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลย ที่ 6 สืบตำรวจเอก ส. ผู้บังคับหมู่สืบสวน สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลยที่ 7 สืบตำรวจโท ข. 1 ผู้บังคับหมู่จราจร สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลยที่ 8 และสืบ ตำรวจโท ข. 2 ผู้บังคับหมู่ป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ จำเลยที่ 9 ต่อศาลจังหวัดมินบุรี ในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ปฏิบัติหรือละเว้นการ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และศาลพิจารณาคดีชั้น ใต้สวนมูลฟ้องแล้วคดีโจทก์มีมูลรับ ฟ้องไว้พิจารณา จำเลยทั้ง 9 ได้มอบตัวเพื่อต่อสู้คดีชั้นศาลและได้รับการปล่อยตัว ชั่วคราว คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดมินบุรี

กองบังคับการตำรวจนครบาล 3 พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ ตำรวจทั้ง 9 คน ถูกฟ้องดังกล่าวเกิดจากเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หรือถูกกลั่นแกล้งไม่ต้องพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยอย่างใดอีก และให้อยู่รับราชการต่อไป ไม่เกิดความเสียหายแก่ทางราชการแต่อย่างใด โดยมีพฤติการณ์ดังต่อไปนี้

เมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2548 เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาล นิมิตรใหม่ ได้ขออำนาจศาลจังหวัดมินบุรี เพื่อออกหมายค้นบ้านเลขที่ 40/200

หมู่บ้านเคซีรามอินทรา โครงการ 8 แขวงคลองสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อตรวจค้นและยึดสิ่งของผิดกฎหมายศาลอนุญาตตามที่ร้องขอ ต่อมา วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 06.30 นาฬิกา เจ้าหน้าที่ตำรวจประกอบด้วย พันตำรวจโท ณ กับพวกรวม 9 คน ได้นำหมายค้นเข้าทำการตรวจค้นบ้านหลังดังกล่าว พบ นาย ส. แสดงตนเป็นเจ้าของบ้านและผู้ครอบครอง โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจได้แสดงหมายค้นให้ นาย ส. ตรวจดูและอ่านให้ฟังจนเป็นที่พอใจแล้ว ก่อนการตรวจค้นได้แสดงความบริสุทธิ์ใจ ผลการตรวจค้นพบอาวุธปืน ยี่ห้อสมิทแอนด์เวสสันท์ ขนาด .38 หมายเลขทะเบียน กท.3208880 และเครื่องกระสุนปืนขนาด 038 จำนวน 1 นัด อยู่ที่ชั้นบนตู้เก็บเสื้อผ้าภายในห้องนอนของ นาย ส. และให้การรับสารภาพว่า อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนมิใช่ของตน เจ้าพนักงานตำรวจจึงแจ้งข้อกล่าวหาให้ นาย ส. ทราบว่ามีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลนิมิตรใหม่ดำเนินคดี

การที่ข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกแกล้งกล่าวหา นั้น แม้ตามระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าวจะกำหนดเอาไว้ว่าไม่ต้องพิจารณาโทษทางวินัย เว้นแต่ต้องโทษจำคุกอันจะต้องปลดออกหรือไล่ออกจากราชการจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่ให้อำนาจไว้ กรณีดังกล่าวนี้ทำให้เกิดปัญหาได้ว่าเมื่อผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่าข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกแกล้งกล่าวหา เมื่อมีกรณีมีการฟ้องร้องคดีต่อศาลแล้ว หากศาลรับฟ้องแล้วพิพากษาว่าข้าราชการตำรวจดังกล่าวนี้มีความผิดพิพากษาลงโทษจำคุกไม่รอลงอาญาแต่ได้รับการประกันตัวออกมาต่อสู้คดีหรือรอลงอาญาแต่มีการต่อสู้คดีในศาลสูงต่อไป เนื่องจากเป็นไปได้ว่าการต่อสู้คดีอาญานั้นอาจมีถึงสามชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา หากเป็นกรณีเช่นนี้แล้ว ทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแก่ข้าราชการตำรวจดังกล่าวได้ เนื่องจากได้มีระเบียบยกเว้นไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณาพยานหลักฐานที่ศาลตัดสินแล้ว การกระทำของข้าราชการตำรวจดังกล่าวนี้ อาจเป็นกรณีกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงเช่นกันแม้เป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ความซื่อสัตย์สุจริตหรือมีการแก้งกล่าวหาที่ตาม เพราะพยานหลักฐานในชั้นศาล ในคดีอาญานั้นถือว่าได้มีการพิสูจน์ความผิดอย่างรอบคอบแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชา ไม่สามารถสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลคดีอาญาถึง ที่สุดได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ให้อำนาจ และระเบียบได้ยกเว้นไว้เช่นกัน ทำให้องค์กร ของราชการเกิดความเสียหายจากกรณีที่ข้าราชการตำรวจต้องคำพิพากษากรณิดังกล่าว ได้ โดยไม่สามารถดำเนินการใด ๆ เพื่อลดความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกรณิดังกล่าว ได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ให้อำนาจในการดำเนินการดังกล่าว

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า เมื่อมีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา หรือถูกฟ้องคดีอาญา เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกแก้ง กล่าวหา เมื่อถูกฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้นแล้วศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่รอลงอาญาแต่ ได้รับการประกันตัวออกมาต่อผู้คดีชั้นศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา หรือถูกลงโทษจำคุกแต่ รอลงอาญาและมีการอุทธรณ์ ฎีกา ในระหว่างนั้นแม้คำพิพากษาของศาลจะพิจารณาว่า การกระทำของข้าราชการตำรวจดังกล่าวเป็นความผิด ผู้บังคับบัญชาก็ไม่สามารถใช้ กฎหมายเพื่อคุ้มครองหน่วยงานของตนเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ เนื่องจาก กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการ ไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลคดีอาญาได้ กฎหมายให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการหรือสั่ง ให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัยเท่านั้น ทำให้การ ดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในกรณิดังกล่าวไม่ทันต่อเหตุการณ์ในสภาพ ความเป็นจริงได้

3.2 กรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา มิใช่การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือถูกแก้งกล่าวหาหรือต้องหาว่ากระทำ ความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาทั่วไป

เมื่อมีกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้อง คดีอาญา อันมิใช่กรณีเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือแก้ง กล่าวหา เมื่อผู้บังคับบัญชาพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณิดังกล่าวข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ไม่ชัดเจนถึงกับจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง แต่มีการ

แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้นขึ้นหนึ่งก่อน เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงขึ้นทำการสืบสวนกรณีดังกล่าวแล้ว ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่ใช่กรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง อาจทำให้เกิดปัญหาว่าเมื่อการสืบสวนยังไม่แล้วเสร็จ แต่ในคดีอาญานั้นหากมีการฟ้องร้องคดีต่อศาลแล้วศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่รอลงอาญาแต่ได้รับการประกันตัวออกมาต่อผู้คดีขึ้นศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา หรือถูกลงโทษจำคุกแต่รอลงอาญาและมีการอุทธรณ์ ฎีกา ในระหว่างนั้นแม้คำพิพากษาของศาลจะพิจารณาว่าการกระทำของข้าราชการตำรวจดังกล่าวเป็นความผิด ผู้บังคับบัญชาก็ไม่สามารถใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองหน่วยงานของตนเพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลคดีอาญาได้ กฎหมายให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น ทำให้การดำเนินการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในกรณีดังกล่าวไม่ทันต่อเหตุการณ์ในสภาพความเป็นจริงได้เช่นเดียวกัน

ตัวอย่าง

1) เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2549 สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง จำสืบตำรวจ ส. กรณีต้องหากคดีอาญาข้อหาเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล เหตุเกิดเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2548 เวลากลางวัน ที่ศาลแขวงปทุมวัน แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยมีพฤติการณ์แห่งคดีดังต่อไปนี้ อยู่ระหว่างดำเนินคดีอาญา

เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 พนักงานอัยการเป็น โจทก์ยื่นฟ้อง นาย พ. 1 ผู้ต้องหาที่ 1 เป็นจำเลย ต่อศาลแขวงปทุมวัน ต่อมาในชั้นพิจารณาคดีของศาลสืบพยาน เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2548 พนักงานอัยการสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง 5 (ปทุมวัน) โจทก์ ได้นำ จำสืบตำรวจ ส. พยานผู้จับกุมจำเลย ซึ่ง ได้เคยให้การไว้ในชั้นสอบสวนว่าขณะเกิดเหตุพยานเห็น นาย พ. 2 ผู้ต้องหาที่ 2 ถือนิมิตวิ้งไล่ฟิงผู้เสียหาย มีจำเลยที่ 1 วิ้งไล่ตามเป็นคนสุดท้ายพยานจึงเข้าจับกุมจำเลย ครั้นในชั้นพิจารณาของศาลพยานกลับเบิกความว่าไม่เห็นเหตุการณ์ดังกล่าว โดยพยานได้รับแจ้งทางวิทยุสื่อสารให้

มาที่เกิดเหตุ พบตำรวจท้องที่จับกุมจำเลยไว้ได้ พยานจึงรับตัวจำเลยส่งพนักงานสอบสวน อันเป็นการเบิกความกลับคำให้การชั้นสอบสวนในสาระสำคัญทำให้เสียรูปคดี

2) เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2551 ผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ร้อยตำรวจเอก ธ. รองสารวัตร สืบสวนปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลลุมพินี เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง รองสารวัตร ฝ่ายอำนวยการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 2 จำสืบตำรวจ บ. ผู้บังคับหมู่ (งานธุรการ) กองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจปฏิบัติการพิเศษ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ (งานป้องกันปราบปราม) สถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง สืบตำรวจเอก ศ. ผู้บังคับหมู่ (งานป้องกันปราบปราม) สถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง และ สืบตำรวจเอก ว. ผู้บังคับหมู่ (งานสอบสวน) สถานีตำรวจนครบาลทุ่งสองห้อง มีกรณีถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ เหตุเกิดที่แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2547 เวลาประมาณ 15.00 นาฬิกา ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเรื่องมาให้ดำเนินการ

3) เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2543 สถานีตำรวจนครบาลสุวินทวงศ์ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง สืบตำรวจโท ม. ผู้บังคับหมู่ งานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจนครบาลสุวินทวงศ์ กรณีต้องหาคดีอาญาข้อหา ฆ่าผู้อื่น เหตุเกิดเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 เวลาประมาณ 21.30 นาฬิกา ที่บริเวณซอยรามอินทรา 86 แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

ทางคดีอาญาพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลมีนบุรี มีความเห็นว่า สืบตำรวจโท ม. เข้าไปประจักษ์เหตุตามหน้าที่ เกิดการกอดปล้ำกันขึ้น เป็นเหตุให้อาวุธปืนลั่นถูก นาย น. ถึงแก่ความตายเป็นเรื่องอุบัติเหตุมิใช่การกระทำโดยเจตนา และ กองบัญชาการตำรวจนครบาลในฐานะผู้มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงให้ สืบตำรวจโท ม. อยู่รับราชการต่อไป

คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของ สิบตำรวจโท ม. เป็นการกระทำเพื่อเข้าไปประจักษ์เหตุซึ่งเป็นความผิดซึ่งหน้าและการตายของ นาย น. เกิดจากอาวุธปืนลั่นเป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากการชกต่อยกัน จึงเห็นควรยุติเรื่องเสนอหัวหน้าสถานีตำรวจนครบาลสุวินทวงศ์ในฐานะผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และสถานีตำรวจนครบาลสุวินทวงศ์เห็นชอบตามคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

ต่อมาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ศาลจังหวัดมีนบุรี มีคำพิพากษาว่า สิบตำรวจโท ม. จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 288 จำคุก 20 ปี 6 เดือน และสิบตำรวจโท ม. ได้รับการประกันตัวออกมาสู่คดีชั้นศาลอุทธรณ์ และเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2548 ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามศาลจังหวัดมีนบุรี และ สิบตำรวจโท ม. ได้รับการประกันตัวผู้มีสู่คดีชั้นศาลฎีกา และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

กรณีตามตัวอย่างดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ผู้บังคับบัญชาไม่มีอำนาจสั่งพักราชการ หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนคดีอาญาหรือผลคดีอาญาชั้นศาลได้ เนื่องจากผู้บังคับบัญชาไม่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงไว้ เพียงแต่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงซึ่งเป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงเท่านั้น กฎหมายจึงไม่ให้อำนาจในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัย

3.3 เปรียบเทียบการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนข้าราชการพลเรือนกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชา

ซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 57²⁴ มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนหรือพิจารณา หรือผลแห่งคดีได้²⁵

การดำเนินการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนของข้าราชการพลเรือนนั้น กฎหมายให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้เพื่อรอฟังผลคดีอาญาในระหว่างต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาได้ โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงไว้ก่อน หรือแม้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงไว้ก็มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้เมื่อมีกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา

ก่อนมีพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 กล่าวคือ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ ตำแหน่งนั้น²⁶

หลักเกณฑ์ดังกล่าวเมื่อพิจารณากฎหมายที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เคยบังคับใช้มาตั้งแต่ก่อนใช้พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้ให้อำนาจของผู้บังคับบัญชาไว้ ซึ่งทำให้ผู้บังคับบัญชาสามารถสั่งพักราชการ

²⁴พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535, มาตรา 57.

²⁵เรื่องเดียวกัน, มาตรา 101 วรรคหนึ่ง.

²⁶เรื่องเดียวกัน, มาตรา 107 วรรคหนึ่ง.

หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลคดีอาญา โดยไม่ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นพิจารณาก็ได้ และเมื่อเปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นปัจจุบันกว่าและให้อำนาจในการดำเนินการดังกล่าวได้ดีกว่าและยิ่งชัดเจนกว่าพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ทำให้เห็นปัญหาว่าพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ในกรณีดังกล่าวนั้นไม่ทันต่อสภาพเหตุการณ์ในปัจจุบันทำให้ไม่สามารถคุ้มครองประโยชน์ของสาธารณะที่เป็นหน่วยงานของรัฐได้

4. การกระทำความผิดซ้ำอีกที่ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้อีกนั้นต้องเป็นการกระทำที่อยู่ในฐานะเป็นข้าราชการอยู่ในขณะนั้นหรือไม่

ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษผู้มีอำนาจตามมาตรา 72²⁷ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น²⁸

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ใดพักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้วหากภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่าง

²⁷พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

²⁸เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

ร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้มีอำนาจตามมาตรา 72²⁹ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา 84³⁰ และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 86³¹ ตลอดจนดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้³²

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 95 วรรคสอง³³ เป็นบทบัญญัติที่ไม่มีความชัดเจนว่าภายหลังจากที่ข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก คำว่า “กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก” ต้องเป็นการกระทำความผิดเฉพาะที่ทำไว้ก่อนถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วความมาปรากฏในภายหลังเท่านั้น หรือจะหมายความรวมถึงการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นหลังจากที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วด้วย

ข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน นั้น ถือได้ว่าข้าราชการตำรวจดังกล่าวนั้นได้ออกจากราชการไปแล้วในระหว่างที่ได้มีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน³⁴

สถานภาพความเป็นข้าราชการตำรวจที่อยู่ในบังคับบัญชาของหน่วยงานของราชการที่ผู้บังคับบัญชาจะสามารถดำเนินการทางวินัยได้ บุคคลนั้นต้องมีสถานภาพความเป็นข้าราชการอยู่ในขณะที่มีการดำเนินการทางวินัยด้วย ดังนั้นเมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและได้มีการสั่งให้ออกจาก

²⁹ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

³⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 84.

³¹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 86.

³² เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคสอง.

³³ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคสอง.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 97 (4).

ราชการไว้ก่อนในเรื่องหนึ่งไว้ก่อนแล้ว สถานภาพของข้าราชการตำรวจผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในระหว่างนั้น ถือได้ว่าไม่มีความเป็นข้าราชการตำรวจอีกต่อไปแล้ว

เมื่อสถานภาพของข้าราชการตำรวจผู้ที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในระหว่างนั้นไม่ถือว่าเป็นข้าราชการตำรวจอีกต่อไปแล้ว การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจนั้นเป็นการดำเนินการทางปกครองอย่างหนึ่ง ซึ่งใช้บังคับบัญชาแก่ข้าราชการตำรวจที่ยังรับราชการอยู่ในขณะกระทำความผิดวินัย นั้น ข้าราชการตำรวจที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว จึงไม่อยู่ในบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตำรวจในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนดังกล่าว

ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีที่อาจถูกสืบสวนหรือสอบสวนว่ามีการกระทำความผิดวินัยแต่ได้ออกจากราชการก่อนดำเนินการสืบสวนหรือสอบสวน หากภายหลังได้กลับเข้ารับราชการใหม่ภายในห้าปี ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 72³⁵ ดำเนินการสั่งให้มีการสืบสวนหรือสอบสวนต่อไป³⁶

ตัวอย่าง

1) เรื่องที่หนึ่ง เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผู้บังคับการ กองบังคับการ ตำรวจนครบาล 1 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ร้อยตำรวจ ก. พนักงานสอบสวน (สบ 1) สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม และ สิบตำรวจเอก ศ. เจ้าหน้าที่ธุรการ เวิร์กบริการงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ถูกกล่าวหาว่า กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา เรื่องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ โดยมีพฤติการณ์ดังนี้

เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 05.10 นาฬิกา ร้อยตำรวจโท ก. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ได้ร่วมกับสิบตำรวจเอก ศ. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 จับกุมตัว นาย ส. พร้อมด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท 2 (คีตามีน) จำนวน 1 ขวด ได้ที่ห้องเลขที่ 286 ทรราชคอนโดมิเนียม ดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยกล่าวหาว่า มีวัตถุออกฤทธิ์

³⁵ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 96.

ประเภท 2 (คีตามีน) ไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย โดยผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองได้ทำการตรวจค้นพบยาเสพติดของกลางซุกซ่อนในกางเกงชั้นในที่อยู่ในลิ้นชักตู้เสื้อผ้าของผู้ต้องหา ในชั้นจับกุมและสอบสวนผู้ต้องหาให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา ต่อมาเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 14.00 นาฬิกา นาง ก. มารดาของนาย ส. ได้ร้องขอความเป็นธรรมในการสอบสวนดำเนินคดีต่อ พันตำรวจโท ช. รองผู้กำกับการสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลดินแดง โดยยืนยันว่า นาย ส. ถูกผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองกลั่นแกล้งจับกุมดำเนินคดี เนื่องจากก่อนเกิดเหตุ นาย ส. ได้พูดคุยโทรศัพท์กับนางสาว น. คนรักของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 มาโดยตลอด เนื่องจากนางสาว น. เคยคบหากับนาย ส. มาก่อน ต่อมาเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 18.00 นาฬิกา นางสาว น. ได้แจ้งนาย ส. ว่า จะขอยืมแผ่นซีดี นาย ส. จึงได้ฝากกุญแจห้องไว้กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เมื่อกลับมาที่ห้องพักก็พบผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองขอตรวจค้นห้องพักพบวัตถุออกฤทธิ์ของกลางดังกล่าว

วันเดียวกันผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พิจารณาแล้วถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการและการสอบสวนพิจารณาทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงได้มีคำสั่งให้ ร้อยตำรวจโท ก. และ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย

ผลการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า ร้อยตำรวจโท ก. กระทำความผิดอาญาฐาน ปลอมและใช้เอกสารปลอม เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นการกระทำของ ร้อยตำรวจโท ก. เพียงคนเดียวจึงเห็นควรลงโทษ ไล่ออกจากราชการ และกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ได้สั่งลงโทษ ร้อยตำรวจโท ก. ไล่ออกจากราชการ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2550

2) เรื่องที่สอง ร้อยตำรวจโท ก. พนักงานสอบสวน (สบ 1) สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม คนเดียวกันกับที่ถูกดำเนินการทางวินัยในเรื่องที่หนึ่ง เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2550 กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ร้อยตำรวจโท ก. กรณีต้องหาคดีอาญาข้อหาฆ่าผู้อื่น พยายามฆ่าผู้อื่น

พทพอาวรุขป็นไปในเมือง หมู่บ้าน ทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร เหตุเกิดเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2550 ที่ร้านมอลลี ถนนรามบุตรี แขวงตลาดยอก เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร วันเดียวกันกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พิจารณาแล้วถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการและการสอบสวนพิจารณาทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงได้มีคำสั่งให้ ร้อยตำรวจโท ก. ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย ผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยมีความเห็นว่าการกระทำของ ร้อยตำรวจโท ก. เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานเป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เสนอกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ผู้สั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณา ต่อมาวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พิจารณาแล้วการกระทำของ ร้อยตำรวจโท ก. เป็นความวินัยอย่างร้ายแรงตามที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็น จึงได้มีคำสั่งลงโทษ ร้อยตำรวจโท ก. ไล่ออกจากราชการ

จึงมีปัญหว่า หากข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน แล้วต่อมาภายหลังจากที่ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไปแล้วได้ไปกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาขึ้นมาในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น จะเข้าเงื่อนไขว่าข้าราชการตำรวจผู้นั้นมีกรณีที่อาจถูกสืบสวนหรือสอบสวนว่ามีการกระทำผิดวินัยแต่ได้ออกจากราชการก่อนดำเนินการสืบสวนหรือสอบสวน หากภายหลังได้กลับเข้ารับราชการใหม่ภายในห้าปี ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสั่งให้มีการสืบสวนหรือสอบสวนต่อไปได้

เมื่อเกิดกรณีข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วต่อมาภายหลังจากที่ผู้นั้นถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนไปแล้วได้ไปกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาขึ้นมาในระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงไม่สามารถจะดำเนินการทางวินัยได้เว้นแต่ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่ง

ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 95 วรรคสอง จึงไม่มีความชัดเจนว่ากรณีเมื่อมีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีหนึ่งแล้ว ต่อมาภายหลังปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก เป็นกรณีที่

ปรากฏว่าการกระทำดังกล่าวนั้นเกิดขึ้นก่อนมีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้วมาปรากฏในภายหลังมีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือเกิดขึ้นภายหลังมีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือทั้งสองกรณี ที่ผู้บังคับบัญชาจะมีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงและมีอำนาจในการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก็ได้

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 95 วรรคสอง³⁷ ประกอบมาตรา 96³⁸ และมาตรา 97 (4)³⁹ แล้ว เห็นได้ว่าเมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการตำรวจผู้ออกจากราชการไว้ก่อนแล้ว สถานภาพของความเป็นข้าราชการตำรวจของผู้ถูกสั่งการดังกล่าวถือว่าได้ออกจากราชการไปแล้วทันทีแต่ยังไม่ถึงที่สุดเท่านั้น แต่ในความเป็นข้าราชการตำรวจไม่มีแล้ว เมื่อไม่มีความเป็นข้าราชการตำรวจ ก็ไม่อยู่ในบังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชา ทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถดำเนินการทางวินัยได้เว้นแต่ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่งภายในกำหนดห้าปี

ดังนั้นพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 95 วรรคสอง⁴⁰ จึงไม่มีความชัดเจนในวิธีในการปฏิบัติและไม่สอดคล้องกันกับบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากความไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกันของบทบัญญัติของกฎหมาย

5. ควรให้ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนซ้ำซ้อนกับหน่วยงานเฉพาะด้านหรือไม่

การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณีข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือ

³⁷พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 95 วรรคสอง.

³⁸เรื่องเดียวกัน, มาตรา 96.

³⁹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 97 (4).

⁴⁰เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคสอง.

กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ปัจจุบันกฎหมายให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินการได้ 2 ฉบับ คือ

5.1 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

ข้าราชการตำรวจผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษผู้มีอำนาจตามมาตรา 72⁴¹ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือกระทำผิดไม่ถึงกับถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้น⁴²

ข้าราชการตำรวจมีกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอันเนื่องมาจากกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ถือว่าเข้าหลักเกณฑ์ที่ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 95 วรรคหนึ่ง⁴³ ที่ผู้บังคับบัญชาสามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและมีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอผลการสอบสวนทางวินัยได้ แม้ว่าเรื่องดังกล่าวนั้นพนักงานสอบสวนจะได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืออยู่ในระหว่างไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ตาม และหากผลการสอบสวนพยานหลักฐานรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ผู้บังคับบัญชาก็สามารถดำเนินการสั่ง

⁴¹พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 72.

⁴²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

⁴³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการได้ โดยไม่จำต้องรอมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างใด⁴⁴ และกรณีข้าราชการตำรวจถูกดำเนินการทางวินัย เนื่องจากถูก ไล่สวนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หากผลการสืบสวนหรือสอบสวนมีพยานหลักฐานรับฟังได้ชัดเจนว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำผิดหรือไม่ได้กระทำผิดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการทางวินัย ให้เสร็จสิ้น โดยไม่ต้องรอฟังผลการชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หาก ภายหลังได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจ พิจารณาดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และหากผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณา แล้วเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญหรือพยานหลักฐานยังไม่ชัดเจน จะให้รอผลการชี้มูลความผิด ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้⁴⁵

ตัวอย่าง

1) เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2549 กองบังคับการตำรวจนครบาล 2 มีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง พันตำรวจโท ค. พนักงานสอบสวน (สบ 2) สถานีตำรวจนครบาลคันนายาว มีกรณีถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยต้องหากคืออาญาข้อหา เป็นพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการ ใดๆในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดระหว่างต้นปี พ.ศ. 2548 จนถึง เดือนมกราคม พ.ศ. 2549 ที่สถานีตำรวจนครบาลคันนายาว ถนนนวลจันทร์ แขวง คลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

⁴⁴สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “หนังสือที่ ตช 0006.43/134 เรื่อง แนวทางการ ดำเนินการทางวินัยเกี่ยวกับกฎหมาย ป.ป.ช.,” 13 มกราคม 2547.

⁴⁵สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, “คำสั่ง ตร.ที่ 436/2548 เรื่อง มอบอำนาจการ ดำเนินการทางวินัย การสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการและกำหนดแนวทาง ปฏิบัติ,” 20 มิถุนายน 2548.

ต่อมาวันเดียวกันกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 พิจารณาแล้วถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการและการสอบสวนพิจารณาทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงได้มีคำสั่งให้ พันตำรวจโท ก. ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย

ส่วนคดีอาญาที่ พันตำรวจโท ก. ตกเป็นผู้ต้องหานั้น ได้มีการดำเนินคดีและส่งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการและอยู่ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

2) เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ร้อยตำรวจ ก. พนักงานสอบสวน (สบ 1) สถานีตำรวจ นครบาลชนะสงคราม และ สิบตำรวจเอก ศ. เจ้าหน้าที่ธุรการ เวิร์กบริการงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา เรื่องปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ โดยมีพฤติการณ์ดังนี้

เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 05.10 นาฬิกา ร้อยตำรวจโท ก. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ได้ร่วมกับสิบตำรวจเอก ศ. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 จับกุมตัว นาย ส. พร้อมด้วยวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทประเภท 2 (คีตามีน) จำนวน 1 ขวด ได้ที่ห้องเลขที่ 286 ทรราชคอนโดมิเนียม ดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยกล่าวหาว่า มีวัตถุออกฤทธิ์ประเภท 2 (คีตามีน) ไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมาย โดยผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองได้ทำการตรวจค้นพบยาเสพติดของกลางซุกซ่อนในกางเกงชั้นในที่อยู่ในลิ้นชักตู้เสื้อผ้าของผู้ต้องหาในชั้นจับกุมและสอบสวนผู้ต้องหาให้การปฏิเสธตลอดข้อกล่าวหา ต่อมาเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 14.00 นาฬิกา นาง ก. มารดาของนาย ส. ได้ร้องขอความเป็นธรรมในการสอบสวนดำเนินคดีต่อ พันตำรวจโท ช. รองผู้กำกับการสืบสวนสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลดินแดง โดยยืนยันว่านาย ส. ถูกผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองกลั่นแกล้งจับกุมดำเนินคดี เนื่องจากก่อนเกิดเหตุ นาย ส. ได้พูดคุยโทรศัพท์กับ นางสาว น. คนรักของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 มาโดยตลอด เนื่องจากนางสาว น. เคยคบหากับนาย ส.

มาก่อน ต่อมาเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 18.00 นาฬิกา นางสาว น. ได้แจ้งนาย ส. ว่า จะขอยืมแผ่นซีดี นาย ส. จึงได้ฝากกุญแจห้องไว้กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เมื่อกลับมาที่ห้องพักก็พบผู้ถูกกล่าวหาทั้งสองขอตรวจค้นห้องพักพบวัตถุออกฤทธิ์ของกลางดังกล่าว

วันเดียวกันผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 พิจารณาแล้วถ้าให้คงอยู่รับราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการและการสอบสวนพิจารณาทางวินัยจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว จึงได้มีคำสั่งให้ ร้อยตำรวจโท ก. และ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัย

ผลการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า ร้อยตำรวจโท ก. กระทำความผิดอาญาฐาน ปลอมและใช้เอกสารปลอม เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นการกระทำของ ร้อยตำรวจโท ก. เพียงคนเดียวจึงเห็นควรลงโทษ ไล่ออกจากราชการ และกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ได้สั่งลงโทษ ร้อยตำรวจโท ก. ไล่ออกจากราชการ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2550

ส่วนสิบตำรวจเอก ศ. ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดแต่อย่างใด จึงเห็นควรยุติเรื่อง คณะกรรมการสอบสวนจึงได้เสนอความเห็นให้กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ผู้สั่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณา และกองบังคับการตำรวจนครบาล 1 ได้มีคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. กลับเข้ารับราชการ ตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป และให้ยุติเรื่อง

ประกอบกับเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลาประมาณ 22.40 นาฬิกา สิบตำรวจเอก ศ. ได้แจ้งความร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจนครบาลดินแดงให้ดำเนินคดีกับ ร้อยตำรวจโท ก. ในข้อหา ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม ซึ่ง สิบตำรวจเอก ศ. อ้างว่าไม่ได้ร่วมกับ ร้อยตำรวจโท ก. จับกุมตัว นาย ส. แต่อย่างใด และลายมือชื่อในบันทึกจับกุมดังกล่าวไม่ใช่ลายมือชื่อของ สิบตำรวจเอก ศ. และเป็นลายมือชื่อปลอม และ สิบตำรวจเอก ศ. ได้อุทธรณ์คำสั่งที่ให้ออกจากราชการไว้ก่อนต่อคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ผลการพิจารณาของ ก.ตร. รับฟังได้ว่าการที่จะ

ให้ สิบตำรวจเอก ศ. อยู่รับราชการต่อไปนั้น ไม่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ตามที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มีคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการ ไว้ ก่อนจึงยังไม่เหมาะสมจึงมีมติให้กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. ออกจากราชการไว้ก่อน และสั่งให้ สิบตำรวจเอก ศ. กลับเข้ารับ ราชการต่อไป และให้ส่งเรื่องการดำเนินคดีอาญา ร้อยตำรวจโท ก. ให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการต่อไป

จึงเห็นได้ว่า การดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีข้าราชการตำรวจ ต้องหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม แม้จะอยู่ในอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ตาม แต่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจ- แห่งชาติ พ.ศ. 2547 ก็ยังมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและมีอำนาจใน การสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัย ได้ และหากผลการสอบสวนทางวินัยเสร็จสิ้นผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจก็สามารถสั่ง ลงโทษหรือยุติเรื่องได้ตามที่พิจารณาได้ความ โดยไม่ต้องรอผลการไต่สวนจาก คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่อย่างใด และหากได้รับผลการไต่สวนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ก็ให้ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อไป

5.2 การสั่งพักราชการหรือพักงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ข้าราชการตำรวจถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่พนักงานที่กฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน⁴⁶ การกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคล ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำผิดต่อ

⁴⁶ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, มาตรา 2 (16).

ตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้ผู้กล่าวหายื่นคำกล่าวหาเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของตนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.⁴⁷

ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเนื่องมาจากได้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ ในการนี้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมิใช่กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป⁴⁸

ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงกรณีมีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ⁴⁹

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับคำกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง⁵⁰

ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหาในกรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ในเรื่องที่ศาลรับ

⁴⁷ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 84.

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 89.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 43 (5).

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 88.

ฟ้องในประเด็นเดียวกัน และอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว⁵¹

ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อจะดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้วแต่กรณี ต่อไปได้⁵²

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ประธานกรรมการส่งรายงานตามมาตรา 54 วรรคสอง⁵³ และเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา ถ้าผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย หรือมีมูลความผิดต้องให้พ้นจากตำแหน่ง และผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง⁵⁴

ในการไต่สวนข้อเท็จจริง หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนข้อเท็จจริง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งพักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา กลับเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม⁵⁵

⁵¹พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 86 (2).

⁵²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 57.

⁵³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 54 วรรคสอง.

⁵⁴เรื่องเดียวกัน, มาตรา 56 (4).

⁵⁵เรื่องเดียวกัน, มาตรา 90.

ในกรณีมีมูลความผิดทางวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณา พดติการณ์แห่งการกระทำความผิดแล้วมีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้ใดได้กระทำความผิดวินัย ให้ประธานกรรมการส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาขึ้นเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ แล้วแต่กรณี⁵⁶

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัย หรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปก็ได้⁵⁷

เมื่อข้าราชการตำรวจถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว หากข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม การดำเนินคดีอาญาและการดำเนินการทางวินัยจึงอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.และให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น ถือเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัย

⁵⁶พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 92 วรรคหนึ่ง.

⁵⁷คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข, “ประกาศฉบับที่ 31 เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ,” 30 กันยายน 2549, ข้อ 6.

ในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยให้ถือว่ารายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจของข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาจะสั่งพักราชการหรือพักงานข้าราชการตำรวจที่อยู่ระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น จะมีอำนาจทำได้ก็ต่อเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหายังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น ผู้บังคับบัญชาจึงไม่มีอำนาจในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ส่งเรื่องให้ดำเนินการได้แต่อย่างใด

ตัวอย่าง

1) คำแถลงข่าวของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ รวม 20 คน ได้มีหนังสือลงวันที่ 10 ตุลาคม 2551 ขอให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง กรณี พลตำรวจเอก พ. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลตำรวจโท ส. ผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจนครบาล กับพวก รู้เห็นเป็นใจสั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้อาวุธปราบปรามประชาชนที่กำลังชุมนุมโดยสงบในบริเวณหน้ารัฐสภา บริเวณถนนพิษภัย บริเวณถนนสุขโขทัย และบริเวณหน้ากองบัญชาการตำรวจนครบาล ทำให้ประชาชนได้รับอันตรายแก่กาย และจิตใจ ประมาณ 400 คน ได้รับบาดเจ็บสาหัส 6 คน และถึงแก่ความตาย

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาข้อเท็จจริง ตลอดจนได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหารับทราบ และเปิด โอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาแต่ละรายชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว เห็นว่า

(1) พลตำรวจเอก พ. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เมื่อเกิดเหตุการณ์สลายการชุมนุมในช่วงเช้ามีผู้บาดเจ็บถึงขั้นขาขาด และมีบาดแผลในร่างกายหลายราย สื่อมวลชนได้เสนอข่าวอยู่ตลอดเวลา พลตำรวจเอก พ. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้มี

หน้าที่รับผิดชอบโดยตรงที่ได้รับนโยบายจากฝ่ายการเมือง ให้ไปดำเนินการเปิดทางให้สมาชิกรัฐสภาเข้าประชุม กลับเพิกเฉยไม่สั่งการให้หยุดยั้งการกระทำ หรือยอมกระทำการอันเป็นการเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อประชาชน เพื่อสนองนโยบายของฝ่ายการเมืองที่พลตำรวจเอก พ. อ้างว่าไม่สามารถขัดขึ้นได้ นั้น เป็นการไม่รับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนเองที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตของประชาชนเป็นหลัก ถึงแม้พลตำรวจเอก พ. จะพยายามที่จะให้มีการเปลี่ยนสถานที่ประชุมหรือเลื่อนวันประชุม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะไม่มีเหตุการณ์เผชิญหน้ากันระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ก็ไม่สามารถหักล้างผลของการกระทำที่เจ้าหน้าที่ตำรวจภายใต้การบังคับบัญชาของพลตำรวจเอก พ. ได้กระทำไป และการที่พลตำรวจเอก พ. ได้ทำตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี และรองนายกรัฐมนตรี ที่ได้สั่งการให้กระทำ โดยมีได้ยับยั้งการกระทำที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตามวิสัยของข้าราชการตำรวจที่มีหน้าที่พิทักษ์สันติราษฎร์ จนเกิดความเสียหายดังกล่าว การกระทำหรือละเว้นการกระทำของพลตำรวจเอก พ. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และฐานละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 79 (5) (6) และมีมูลความผิดทางอาญฐาน เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

(2) พลตำรวจโท ส. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งอยู่ในความควบคุมบังคับบัญชาของ พลตำรวจโท ส. ในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ตามแผนรักษาความสงบ ได้ปฏิบัติหน้าที่เกินกว่าเหตุทำให้มีผู้บาดเจ็บ และเสียชีวิต พลตำรวจโท ส. ต้องรับผิดชอบต่อเหตุการณ์การเข้าดำเนินการผลักดันผู้ชุมนุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งหมดทุกสถานการณ์ เมื่อทราบเหตุการณ์ในเช้าวันที่ 7 ตุลาคม 2551 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่พลตำรวจโท ส. ได้มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่นั้น ได้ใช้แก๊สน้ำตายิงและขว้างใส่กลุ่มประชาชนที่ชุมนุมปิดล้อมรัฐสภา ทำให้ประชาชนได้รับบาดเจ็บสาหัสเป็นจำนวนมากแล้ว ในเวลาประมาณ 16.00 นาฬิกา พลตำรวจโท ส. ยังคงสั่งให้มีการใช้กำลังเข้าผลักดันกลุ่มประชาชน โดยใช้แก๊สน้ำตาดังกล่าวอีก จนทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจากแก๊ส

น้ำตาอีกจำนวนหนึ่ง และเมื่อเวลาประมาณ 19.00 นาฬิกา เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่บริเวณด้านหน้ากองบัญชาการตำรวจนครบาลและภายในกองบัญชาการตำรวจนครบาล ยังคงยิงแก๊สน้ำตาใส่กลุ่มประชาชนที่รวมชุมนุมกับพันธมิตร ทำให้มีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บสาหัส ขาขาด มือขาด และบาดเจ็บที่ต่าง ๆ จำนวนมากอีก พลตำรวจโท ส. ในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ ทราบว่าการใช้แก๊สน้ำตาเข้าผลักดันประชาชน ทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน กลับไม่ดำเนินการทบทวนวิธีการหรือหยุดยั้งการกระทำดังกล่าว กลับสั่งให้ดำเนินการเช่นเดิมอีกในตอนบ่ายและกระทำซ้ำอีกในตอนค่ำ การกระทำของพลตำรวจโท ส. จึงมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทำร้ายประชาชนในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ราชการ กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤดิชั่วอย่างร้ายแรง และกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 79 (3) (5) (6) และมีมูลความผิดทางอาญา ฐานเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

2) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง พลตำรวจตรี พ. ผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัดอุดรธานี กับพวก กรณีเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 กลุ่มชมรมคนรักอุดร ได้กระจายข่าวว่าจะจัดการชุมนุมในวันที่ 24-25 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ที่บริเวณทุ่งศรีเมือง และวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 แกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จังหวัดอุดรธานี ได้แถลงข่าวว่าจะจัดการชุมนุมเช่นกัน แต่ยังมีได้แจ้งสถานที่ที่ชุมนุมว่าจะจัดที่ใด ส่วนสภาประชาชนคนรักชาติ จะจัดการชุมนุมที่โรงแรมนภลัย ต่อมาเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้ทำหนังสือถึงจังหวัดอุดรธานี ขอให้สถานที่สวนสาธารณะหนองประจักษ์ เพื่อจัดการชุมนุมปราศรัย

วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ชมรมคนรักอุดร โดยการนำของ นาย ข. นักจัดรายการวิทยุ ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นข้าราชการการเมือง ตำแหน่งประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้จัดเวทีปราศรัยที่บริเวณทุ่งศรีเมือง โดยถ่ายทอดออกอากาศผ่านวิทยุชุมชน ปลุกกระดมให้ประชาชนคนรักอุดรมารวมกันที่ทุ่งศรีเมือง เพื่อขับไล่กลุ่ม

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และต่อมาเวลาประมาณ 15.00 นาฬิกา นาย ข. และ นาย อ. แกนนำคนรักอุดร ได้ปลุกระดมกลุ่มคนรักอุดรให้เคลื่อนขบวนจากสถานที่ชุมนุมทุ่งศรีเมือง ไปยังสวนสาธารณะหนองประจักษ์เพื่อขับไล่และขัดขวางการเปิดเวทีปราศรัยของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยได้ฝ่าแนวป้องกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่จังหวัด พร้อมอาวุธ เช่น ท่อนไม้ เข้าไปภายในบริเวณสวนสาธารณะหนองประจักษ์ และได้ทำลายทรัพย์สิน รวมทั้งเข้าทำร้ายร่างกายกลุ่มพันธมิตรเพื่อประชาธิปไตย เป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บถึงบาดเจ็บสาหัสเป็นจำนวนมาก

ต่อมาวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 โฆษกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แถลงข่าวว่า พลตำรวจตรี พ. ผู้บังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี ให้เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาการปฏิบัติการทั้งหมด ไม่ได้ใส่ใจที่จะติดตามดูแล ควบคุมการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และกลุ่มชมรมคนรักอุดร เป็นเหตุให้เกิดเหตุการณ์ทำร้ายประชาชนจนได้รับอันตรายแก่กายและบาดเจ็บสาหัส รวมทั้งทรัพย์สินได้รับความเสียหาย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาแล้วมีมติว่า การกระทำของ พลตำรวจตรี พ. ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดอุดรธานี มีมูลเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้ง หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ และกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

กรณีตามตัวอย่างข้างต้นเป็นคดีอาญาและคดีวินัยที่ต้องดำเนินการไปพร้อมกันและอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตั้งคณะกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเป็นข้าราชการตำรวจชั้นผู้ใหญ่ระดับผู้บังคับการ ผู้บัญชาการ และระดับสูงสุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่อยู่ในอำนาจด้วย แต่กรณีนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงขึ้นทำการสอบสวนในเรื่องดังกล่าว เพียงแต่รอผลมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อ

ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต-
แห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงไม่มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจาก
ราชการไว้ก่อนในกรณีดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นกรณีอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

แต่เมื่อเปรียบเทียบกับข้าราชการตำรวจชั้นผู้น้อยต้องหาว่ากระทำความผิด
ที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว
ผู้บังคับบัญชากลับแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงขึ้นทำการสอบสวน
ทางวินัยและยังสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลทางวินัยด้วย โดยไม่รอผลการ
สอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทำให้เกิดความ
ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกดำเนินการจากผู้บังคับบัญชาที่เลือกปฏิบัติ เกิดการดำเนินการที่
ซ้ำซ้อนกัน ไม่เป็นเอกภาพในการดำเนินการที่ต้องให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

จึงเห็นได้ว่า เมื่อมีกรณีกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิด
ฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อ
ตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อำนาจในการพิจารณาทางวินัยของข้าราชการตำรวจ
ดังกล่าว ควรอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัยได้ เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติ ได้มีมติชี้มูลหรือส่งเรื่องมาให้ดำเนินการเท่านั้น ผู้บังคับบัญชาไม่ควรนำ
เรื่องที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้รับไว้ดำเนินการใน
อำนาจหน้าที่แล้วมาสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้ เนื่องจากเป็น
อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เช่นกัน

เมื่อข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำ
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ
ยุติธรรม แม้ตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ไม่ได้ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชา
ไม่ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแต่อย่างใด และเมื่อกฎหมายดังกล่าวไม่
ห้ามแล้ว เมื่อมีกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นและมีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแล้ว ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจก็สามารถสั่งพักราชการ
หรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนทางวินัยตามพระราช-

บัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 95 วรรคหนึ่ง⁵⁸ ได้ แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 90⁵⁹ และมาตรา 92 วรรคหนึ่ง⁶⁰ แล้ว เห็นได้ว่า แท้จริงแล้ว อำนาจในการดำเนินการทางวินัยและอำนาจในการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจาก ราชการไว้ก่อนหรือพักงาน แก่ข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาเป็นอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะที่มีอำนาจในการดำเนินการในกรณี ข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ที่กำหนด เอาไว้โดยเฉพาะแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะสามารถดำเนินการทางวินัยได้เองโดยไม่ต้องรอม ดิของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ก็โดยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติส่งเรื่องให้ ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยมาให้ดำเนินการเองเท่านั้น นอกจากนั้นแล้วต้องรอมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น จึงจะดำเนินการต่อไปได้

ดังนั้นการดำเนินการสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกรณี ข้าราชการตำรวจต้องหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เมื่อ พิจารณาตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 95 วรรคหนึ่ง⁶¹ ไม่สอด รับกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 90⁶² และมาตรา 92 วรรคหนึ่ง⁶³ เกิดความซ้ำซ้อนในการ

⁵⁸พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

⁵⁹พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ- ทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 90.

⁶⁰เรื่องเดียวกัน, มาตรา 92 วรรคหนึ่ง.

⁶¹พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, มาตรา 95 วรรคหนึ่ง.

⁶²พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ- ทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542, มาตรา 90.

⁶³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 92 วรรคหนึ่ง.

ดำเนินการทางวินัย ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับข้าราชการตำรวจผู้ถูกกล่าวหาได้ และอาจมีการกั้นกั้นในการดำเนินการดังกล่าวโดยไม่มีการรอฟผลมติของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้

ประกอบกับมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นั้น ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการต่อไปตาม กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่จึงเป็นอันยุติ ดังนั้น องค์กรที่มี อำนาจพิจารณาอุทธรณ์ จึงไม่อาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ วินิจฉัยยุติแล้ว ให้เป็นประการ อื่นได้อีก⁶⁴

⁶⁴ คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546.